

vožnje konec. Cela zadeva se ni natanko pojasnjena; v kolikor je došlo doslej poročil, jih hočemo v naslednjem objaviti:

Ze preteklo sredo ob 3. uri zjutraj je vidilo več oseb velikansko italijansko letalo, ki je došlo čez Pohorje. Neki kmetovalec je trdil, da je videl letalo goreče proti zemlji padati; v bližini Obertäublinga v nekem gozdu blizu Drave je prišlo na zemljo, to pa na mestu, do katerega pridejo domačini le redkokdaj. Mož žalibog ni napravil naznanila, ker je bil v kmetiskem praznovanju prepričan, da je to nekaki „rdeči strah“, ki prihaja iz zraka... Vsled tega so bili italijanski letalci od srede zjutraj pa do četrta popoldne varni pred vsakim zasledovanjem. Čulo se je pozneje eksplozije, bržkone od municije v gorečem letalu se nahajajočih strojnih pušk. V sredo zvečer peljal se je neki prebivalec s čolnom čez Dravo; pri temu je opazil velikansko „Caproni“-letalo, seveda popolnoma sežgano, na nekem uničenem kraju gozda. Letalo je vsled svoje teže in velikosti — le v širokosti meri nad 20 metrov — v gozdu povzročilo ogromna uničenja. Vsled naznanila bivala je v četrtek popoldne neka komisija na lici mesta. Vkljub ure trajajočemu iskanju pod razvalinami letala se ni našlo nobenih mrličov. Bilo je tedaj gotovo, da so zamogli italijanski letalci pobegniti. Tudi nobenih bomb se ni našlo; bržkone so jih letalci že preje odvrgli. V gozdu raztreseno pa se je našlo več aparatov in inštrumentov. Istotako se je našlo neki spis, iz katerega je bilo sledeče razvidno: Letalu je bilo zmanjkalo vode za ohlajenje motorjev; vsled tega so morali letalci priti na zemljo. Potem so letalo zažgali in pobegnili. Težo sovražnega letala si zamore človek že s tem predstaviti, da je imelo tri motorje; osem oseb je bilo treba, da so le enega teh motorjev odnesle. K temu je prišlo še dvoje težkih bencinskih kotljev. Letalo je imelo dva sedeža za pilote in tri za opazovalce. Bilo je torej eno največjih bojnih letal.

Pobegnelim letalcem se ni posrečilo, da bi prišli daleč iz mariborskega okraja. Dne 6. t. m. že jih je prijel žandarmerija v Arnfelsu. Bila sta italijanska oficirja in en podčastnik. Hoteli so bržkone priti na Koroško in od tam čez mejo do svojih čet. Hvala paznosti orožnikov se ta nakana ni posrečila. S tem je prvi obisk italijanskih letalcev na Štajerskem ponesrečen.

Škandalozne afere v francoski zbornici.

Paris, 5. oktobra. (K.-B.) V zbornici je predsednik Deschanel prečital interpelacijo Ponceta o zadevi Bolo in je pripomnil, da je vložena v isti zadevi nadaljna interpelacija poslanca Malvyja. Zbornica je sklenila takojšnjo razpravo.

Malvy je dejal, da hoče obrniti pozornost zbornice na resno dejstvo. Predsednik Poincaré je prejel pismo šef-urednika „Action française“ Daudeta z najbolj nizkotnimi obrekovanji proti Malvyju. To pismo je bilo izročeno ministrskemu predsedniku, ki je o tem obvestil Malvyja. Malvy je izjavil, da ni zadovoljen, da bi se o tem pismu molčalo.

Ministrski predsednik Painleve je dejal, da so obdolžitve proti Malvyju v resnici zelo težke. Malvyja dolže, da že tri leta izdaja Nemčiji vse skrivnosti. Očitajo mu, da je hotel vstopiti v vojni komite, da bi nemškemu armadnemu vodstvu izdal načrt napada na Chemin des Dames.

Zbornica je zahtevala, naj se pismo prebere. Painlove ugotovi zahtevi. V pismu zagotavlja Daudet, da je glede Malvyja in Leynariessa, ravnatelja splošne varnosti, dovolj dokazov za veleizdajo in pravi, da je neobhodno potrebno, da Malvyja takoj izroče vojaškemu sodišču.

Malvy izjavi, da hoče na podlagi uradnega spisa povedati popolno resnico. Obširno je razložil svojo vlogo v zadevi Almercyda kakor tudi svoje odnose do Bonneta Rouge in dejal, da je Briand sporočil svojo sumnjo glede Bonneta Rouge.

Briand je izjavil, da je Malvyju naročil, naj pazi. V takem trenutku mora reči, da je Malvy, ne da bi se kaj obotavljal, odredil, naj se cela zadeva najstrožje preišče.

Več poslancev, ki so preje v Bonnet Rouge sodelovali, je nato podalo razbremenilne podatke.

Viviani je končno izjavil, da pripisuje krivdo drugi pisarni generalnega štaba, ki ni podučila svojega načelnika in se znebila čeka, ker je bila mneja, da ni potrebne podlage za sodno preiskavo.

Malvy je odgovoril, da so tudi v vojnem ministerstvu napravili obilo napak. Vso krivdo so pa hoteli zvaliti na njegovo politiko in delovanje.

Ko je zbornica končala razpravo o interpelaciji Poncet-Malvy o zadevi Bolo je s 315 proti 3 glasovom izrazila zaupnico vladi.

* * *

Bolo-paša, ki je občeval v poslanskih krogih in dajal časopisju velike svote na razpolago, je obdolžen, da je vohunil za Nemčijo. Pred vojsko je imel Bolo 60.000 frankov rente. Med vojsko je tako obogatel, da je „Journal“ podpiral s 5 milijoni franki. Sodišču je bilo znano, da dobiva Bolo zelo visoke svote iz Amerike in Švice. Poslali so nato preiskovalne komisije v obe deželi, da bi poizvedele, odkod prihaja ta denar. V Ameriki so prišli nato, da pošilja denar Bolu nemška banka. Nato so Bola zaprli v ječo Fresnes. Pariško časopisje obširno poroča o veleizdaji Bolo-paše in trdi, da je dobil 10 milijonov frankov od nemškega zunanjega urada. Ker so vlado dolžili, da je varovala Bola, je bil Painleve prisiljen, da je zahteval v zbornici zaupnico.

Izpred sodišča.

Obešena hoče biti.

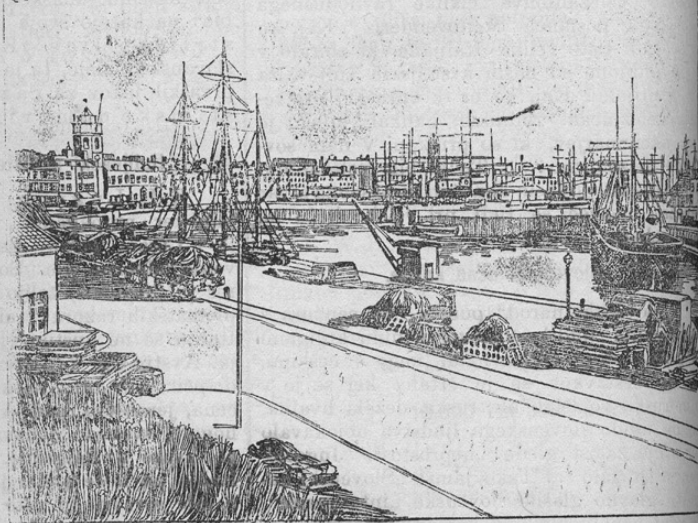
Ességg, 6. oktobra. Tukajšna sodnja obsodila je 20-letno dekle Milko Savlič na smrt in vešalah, ker je bila svojega 3 mesece starega otroka zadušila in malega mrliča v gnojnišnico vrгла. Ko je branitelj naznanil ničnostno pritožbo, skočila je obsojenka pokonci, hitela k sodniški mizi in prosila predsednika sodnije, da naj se ne ozira na braniteljevo pritožbo. Rekla je, da si je svesta svojega zločina, da je zaslužila kazen in da hoče biti vsled tega obešena.

„Copernica“.

Celovec, 3. oktobra. Junija meseca bil je posestnik Kristini Sallinger v Köttschendorfu 1000-kronski bankovec ukraden. Čez nekaj časa je pri nje uslužbena dekla Julijana Bürger pravila, da stanuje v Mörderitschu neka copernica, ki bode ukradeni denar nazaj pripravila. Dekla je bila tja poslana in se je še isti dan s poročilom vrnila, da bode copernica stvar v roke vzela. Ali drugi dan mora iti dekla z njo v mrtvašnico v Friesach, da prinese človeške kosti, ki so za

Dünkirchen.

Na drugem mestu poročamo, da so nemški letalci angleško-francosko trdnjavo Dünkirchen z bombami obmetali in to na tako uničujoči način, da je mesto danes prava razvalina. Bil je to, kakor pravi neko poročilo, najhujši udarec za Angleže, ker so imeli v Dünkirchenu ogromno množino streliva in živeža za flandrijsko svojo armado. Ob tej priliki prinašamo sliko uničenega mesta Dünkirchen.

Dünkirchen

to neobhodno potrebne. Bürger je torej zopet potovala. Ko se je vrnila, dejala je, da mora na mestu tatvine iz voska napravljeno venec položiti, v njega tri igle vtakniti; drugo noč bode potem pričelo „strašiti“. In res je Sallinger ponoči slišala tajnostni ropot, ki se je potem vsako noč ponovil. Konečno pa je zasačila deklo, ki je po steni trkala in ropotala. Zdaj je padel sum tatvine na deklo, ki je končno tudi priznala, da je tisočak „najla“. Dekla Bürger je bila zaradi tatvine 4 mesece težke ječe obsojena.

Razno.

Ignac Rossmann †.

V zadnji številki že smo sporočili tužno vest o smrti velezaslužnega in splošno spoštovanega g. Ignaca Rossmanna v Ptujju. Pokojnik je bil izborni gospodar, odkritosrčen značaj in delavec do zadnjega trenutka svoje smrti. Bil je hišni lastnik, posestnik, dolgoletni član ptujškega okrajnega zastopa in mestnega sveta, načelnik vinogradniške zadruge, načelnik gostilničarske zadruge, načelnik filijalke zveze kmetijskih združenj itd. Povsod je bil ne samo izborni strokovnjak, marveč tudi neumorno delaven, močan na svojem mestu. Sredi v izvrševanju svoje službe ga je dohitela tudi smrt. Umrli je v 68. letu svojega življenja na srčni kapi. Njegov spomin v vrstah mnogoševilnih znancev in prijateljev pa ne bode izumrl. Lahka mu zemljica!

* * *

Prostost za promet s sadjem. Nakratko smo o tej zadevi že v zadnji številki poročali. V okraju Ptujju, ki ima letos skrajno izdatno sadno žetev, segnjajo večje množine sadja, ker je kmetom pretežavno, naprositi od oblasti prepisano transportno potrdilo. Na drugi strani se je mnogokrat lepo sadje za izdelovanje mošta vporabljal. Vsled tega imajo zdaj mnogi posestniki svojo posodo polno; ni jim mogoče, pričeti z vinsko trgovijo, ker jim ravno primanjkuje posode. Cena sodov so tako narastle, da stane zdaj v sedni Hrvatski 1 liter soda K 1:50 do 2 K. Ptujski okrajni zastop pod načelstvom gosp. Orniča se je vsled tega telegrafično obrnil na c. k. štajersko namestništvo in jo prosil, da naj se pusti prosti promet za sadne množine pod 400 do 500 kg. S to odredbo bi bilo mogoče, rešiti mnogo sadja pred uničenjem in sadje tudi lažje prodajati, pri čemur bi tudi vsled večje ponudbe cena sadja gotovo padla. Kakor rečeno, je ptujski okrajni zastop to zadevo že pred daljšim časom sprožil.

Gozdni požari. Iz Doberne pri Celju se poroča: Dne 1. t. m. pogorel je gozd posestnika Dolška v Doberni. Požar so končali vojaki. Dne 2. t. m. se je opazilo

večji gozdni požar v smeri proti Vit anju. Saša je veliko kriva na teh požarih, pa tudi navada pastirjev, da si delajo na prostem ogenj.

Odlikovanje. Iz severnega bojišča se nam poroča: Odlikovani so bili z bronasto hrabrostno medaljo in s Karlovim četinem križcem naši vojniki: korp. Blaž Sajšek od Sv. Lovrenca, drag. Franc Šilak iz Dornove, drag. Mihael Krajnc od Sv. Vida (Dravce) pri Ptuj, Koletnik Anton iz Jurovec pri Ptuj. Čestitamo! Bog te živi, naš domači list „Štajerca“. — Tudi mi čestitamo odlikovancem in pozdravljamo pristrčno junaške branitelje domovine! Uredništvo „Štajerca“.

Iz severnega bojišča se nam piše: Dragi čitatelji „Štajerca“! Mnogo lepih pozdravov Vam pošiljamo materam, očetom, bratom in ženam, posebno pa našim ljubicam iz severnega bojišča. Vam želimo vse dobro in mišimo, da se bomo v kratkem vsi skupaj doma videli. Mi smo slovenski Štajerci, pa povsodi smo „tapfer“, kamor pridemo. Vsi nas poznajo, kako smo ponosni na naš peti dragonerski regiment. Tudi naše prijatelje pozdravimo, ki služijo pri 87. inf. regimentu, ki se tako hrabro borijo na južnem bojišču. „Slov. Gospodar“ piše, da smo „šnopsarji“. Ali hrabri so pa ti „šnopsarji“ najbolj. Živijo taki ptujski „šnopsarji“! Sam Bog jih naj živi! Sedaj Vas pozdravljamo vsi ti, ki se nahajamo tukaj na severnem bojišču: korp. Blasius Sajšek od Sv. Lovrenca na Dravskem polju pri Ptuj, drag. Franc Sillak iz Dornove pri Ptuj; drag. Mihael Krajnc od Sv. Vida (Dravce) pri Ptuj. Prihodnjič kaj več.

Iz bojišča smo sprejeli: „Jaz sem zdrav in se mi dobro godi“. — Anton Štic, k. k. F. K. R. 22, Bt. 6, 2. Z., vojna pošta št. 431.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Piše se nam: Župnik Štuhec — patrijot? G. Štuhec, ki se je proti volji tukajšnega ljudstva vsilil za župnika in ki je radi tega pri ljudstvu silno nepriljubljen, se kaže v vojnem času čudnega patrijota. Kadar pride od kn. šk. ordinarijata v Mariboru naročilo, naj se v cerkvi pri nedeljski službi božji opravijo zahvalna pesen in zahvalne molitve za kako zmago naših hrabrih braniteljev domovine, tega ljudstvu sploh ne oznani, kakor bi bila to njegova dolžnost, in naročenih molitev ne opravi, „ker bomo pré še izgubili, kar smo privojevali“. Ravno tako napoveduje, da bo avstrijski denar izgubil veljavo, da bo nastal „krah“. Ali ni to kaznivo?

Iz bojnega polja se nam piše: Dragi nam „Štajerc“! Pošiljamo najsrčneje pozdrave našim ljubim starišem, bratom, sestram, kakor tudi vsem čitateljem „Štajerca“, slovenski fantje iz Ptuja in okolice: Vrmst. Kolarič Ignac iz Gomil, Potre Bolfank, Kuner Johan, Pukl Franc, kpl., Počkaj Josef, kan., Mikša Jakob, Hajšek, Kovačič, vsi pri metalcih min 3/7 R. — Tudi od nas pristrčne pozdrave junakom!

Iz strelskega jarka se nam piše od junačkov strelskega regimenta št. 26/6 v. k.: Odlikovan je bil naš tovariš Fr. Blaznik s srebrno hrabrostno medaljo 2. razreda. Doma je iz Zidanega mosta pri Celju. Čestitamo mu vsi sobratu v strelskih jarkih. Veliko je prestal in veliko še bo; Bog ga naj živi še mnogo let! — Tovariši iz bojišča.

Zlata poroka in hvaležni sinovi. Dne 21. oktobra praznujeta zakonska Georg in Marija Planintz, posestnika v Lastniču št. 9 na Spodnjem Štajerskem redko slavnost zlate poroke. Vrla zakonska, ki sta že 50 let v skupnem delu in skupni sreči preživela, imata 4 sine in 4 hčerke. Mnogo težkega in huđega sta prestala. Kako rada bi videla na dnevu svoje zlate poroke vse svoje otroke okoli sebe! In kako veseli bi bili tudi sinovi, ko bi zamogli svojim sivolasim starišem roko stisniti! Pa žalibog to ni mogoče. Krasno se izkazuje hvaležnost tako lepo vzgojenih sinov teh starišev, da nas sredi v svetovni vojni prosijo, da se spominjamo tega dneva, ker ne morejo svojim starišem družega veselja napraviti. To je ganljivo in dokaz vzorne družine. Prav pristrčno čestitamo vrlim starišem na njih častnemu dnevu in želimo jim še mnogo let

sreče ter zdravja. Bog jih ohrani in njihov sinove ter hčerke!

Iz duhovniške službe. Za provizorja v Sv. Barbari pri Mariboru bil je imenovan gosp. Štefan Belšak, doslej provizor v Orehovcu pri Mariboru; za veroučitelja na državni višji realki v Mariboru pa g. Johan Bogovič, doslej velezaslužni c. kr. vojni kurat hrabrih mariborskih prostovoljnih strelcev.

Samomor 87-letnega požigalca. Dne 26. p. m. pogorelo je hlevsko poslopje posestnice Jere Postrak v Radislavcih pri Ljutomeru. Zažgal je bil njen mož, 87-letni Tomaž Postrak, iz maščevanja. Živel je že leta sem v sovraštvu s svojo družino. Ko je zažgal, obesil se je na podstrešju gorečega poslopja. Z gorečim lesom padel je potem doli in so ga našli kot zgorelega mrliča.

* * *

Zlata poroka. V Celovcu praznoval je hišni posestnik g. Vincenc Pecharz s svojo soprogo Agnes, roj. Meschnark, zlato poroko. Čestitamo k redki slavnosti!

V vojnem vjetništvu vtonil. Iz Sv. Jakoba pri Celovcu se poroča: G. Jakob Tscharre, graščak in lastnik gostilne v Poberščah, bil je skoraj tri leta v ruskem vojnem vjetništvu; najprve se je nahajal na neki kneževi posesti Dominski, potem pri nekem ruskem malem kmetu. Dne 6. t. m. dobila je njegova mati sporočilo, da je njen sin pri kopanju utonil. Pri njemu se je glasom ruskega sporočila našlo še 50 rublov, ki se jih je baje porabilo za troške pogreba.

Smrtni padec. Iz Arnoldsteina na Koroškem se poroča: Slikarski mojster in lastnik mlina g. Johan Pippan padel je 4. t. m. od nekega drevesa in si pridobil take rane, da je kmalo nato umrl. G. Pippan stal je v 55. letu svoje starosti.

* * *

50 vagonov špeha pokvarjeno. „A Nap“ poroča: 50 vagonov špeha v različnih skladiščih Budimpešte je postalo slabih in neveljnih. Vzrok je nemarno shranjevanje. — To je pač tako gorostasno, da bi bilo treba krivce eksemplarično kaznovati!

Novi vpoklici v črnovojniško službo brez orožja. K.-B. Dunaj, 5. oktobra. Domobransko ministerstvo razglša: Sedaj se uporablja v različnih vojaških pomožnih službah še vedno številno moštvo, ki prihaja v poštev po svoji sposobnosti stopnji za službo na fronti ali vsaj pri etapnih četah. Da se to moštvo zamenja, se pritegnejo v bližnjem času v večjem obsegu črnovojniški obvezanci, ki pri prebiranju niso bili spoznani za črnovojniško službo z orožjem m s p o s o b n e. Pritegnejo se letniki 1891. do 1868. ob kolikor mogoče enaki obremenitvi vseh dežel monarhije z najdalekodosežnejšim upoštevanjem interesov oseb samih. V tem smislu se bo oziral predvsem na one, ki se prostovoljno prijavijo; nadalje na one osebe, ki ali sploh ne delujejo v kakem poklicu, ali pa izvršujejo poklice, katerih polno izvrševanje se v sedanjem času najlažje opusti. Tu sem spadajo zlasti taki poklici, ki služijo luksusu ali zabavi. V javnih službah namešče-

ni in (sebe, zaposlene v obratih, službečih vojaškim svrham, se ne pritegneje. Istotako pa se bo tudi vsem drugim poklicem, ki so posebnega pomena v sedanjih razmerah, prizanašalo kolikor mogoče glede odtegotovanja delavnih sil. Onim, ki bodo pozvani na podlagi te akcije v črnovojniško službo brez orožja, se olajša izpolnjevanje njihove vojaške službe s tem, da se bodo, v kolikor sami ne prosijo za kako drugo mesto, vojaško uporabljali načelno v svojih bivališčih ali vsaj prav blizu istih in se jim, bo na ta način dajala prilika, kolikor bodo pripuščale njihove vojaške obveznosti, da bodo vršili tudi nadalje svoj civilni poklic. Pri tem se jim bo dovoljevalo, kjer je to združljivo z vojaškimi interesi, bivati izven vojaških ubikacij. S posebnimi odredbami je preskrbljeno, da se bodo te osebe tudi v bodoče — vsaj dokler se ne ustvari novo položaj, s splošnim prebiranjem — na istem kraju in na enak način uporabljale, kakor bodo sedaj pritegnjene po navadnem razglasu. Končno se pripominja, da se bodo pri vpoklicu posebno upoštevala ozemlja, neposredno po vojnih dogodkih prizadeta.

Amerikanska trgovina in podmorski čolni. Avgusta meseca t. l. je vrednost izvoza Združenih držav od 510,000,000 dolarjev v avgustu prejšnjega leta na 490,010,000 dolarjev padla, torej za 100 milijonov kron avstrijske veljave. Z ozirom na okoliščino, da bi se se moral izvoz Združenih držav v Evropo primerno vojnim razmeram vedno povišati, je to vsled nemških podmorskih čolnov povzročeno nazadovanje za 100 milijonov kron dvakrat pomembnejši. Nemški podmorski čolni so za naše sovražnike pač najostrejši in najnevarnejše orožje.

Sladkorni monopol na Ruskem. Poroča se, da je ruska vlada vpeljala sladkorni monopol, ki bode ležal edino v roki finančnega ministerstva, ki pa ne bode promet samo, marveč potom ruska vlada zaslužila več sto milijonov. Tako mislijo na Ruskem, čeprav se pri današnjih zmešnjavah ne more soditi, je-li bodejo tudi te misli zamogli uresničiti. Pri nas na Avstrijskem pa se pusti sladkor v roki plemenitaških spekulantov. Uvesti se hoče le monopol na saharin, ki pa ne bode ležal v roki države, ki ne bode koristil splošnosti, marveč bode služil le nekaterim bankam v obogatnje! Res zanimivo, — v gotovih zadevah bi se morali skoraj od Rusije učiti!

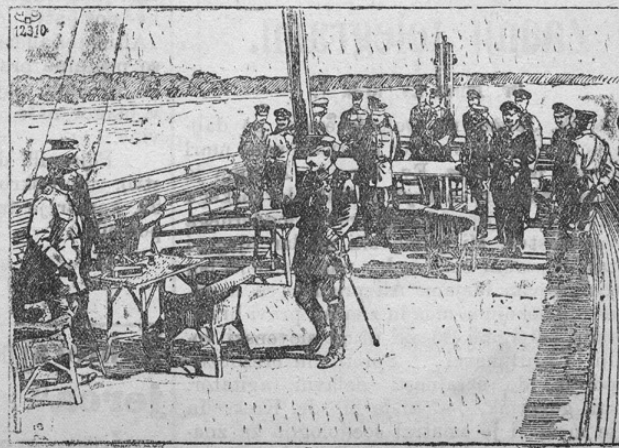
Na pomoč armadi! Vojni oskrbovalni urad razpošilja oklice, s katerim prosi perila za armade na bojiščih. Tretji oktoberski teden se posveti za nabiranje perila od hiše do hiše. Urad sprejema vse: Otroško, moško, žensko, namizno in posteljno perilo, ostanke blaga itd. Oklic pravi, da se najdejo prav v vsakem gospodarstvu, tudi v najrevnejšem, stvari, ki se jih lahko pogreša in da stopa s to prošnjo pred javnost le pod pritiskom neodvračljive potrebe. Prepričani smo, da bo naše ljudstvo storilo svojo dolžnost in darovalo armadi, ki ga brani, kar največ mogoče.

Pomanjkanje papirja v Italiji. Naredba italijanskega ministerstva določa radi pomanj-

Nemški cesar v Rumuniji.

Pred kratkim je obiskal nemški cesar Viljem svoje in avstro-ogrske zmagovite čete na Rumunskem. Naša slika kaže nemškega cesarja na krovu donavskega parnika.

Ravno v tem času je „Štajerc“ najbolj priporočljiv, ker zastopa edino pošteno avstrijsko mišljenje in se postavlja v pravični boj zoper naši domovini škodljivo stremljenje „Jugoslovanov...“

Der Kaiser in Rumänien.

kanja papirja, da smejo vsi listi v oktobru desetkrat, v novembru pa dvanajstkrat iziti samo na dveh straneh.

Osumljen vohunstva. Bivšega avstrijsko-ogrskega konzula v Nizzi, Jellinek-Mercedesa so zaprli, a ga proti kavčiji 20.000 frankov začasno izpustili. Konzul je obdolžen vohunstva.

Boj za stare obleke. Napoved, da bodo izdana nakazila za oblačila, je zvalila na Dunaju v prodajalne oblek in zlasti k stari-narjem toliko ljudi, da so se vneli najhujši prepiri. Cene so poskočile v par urah za več sto odstotkov.

Pred cesarja poklicana. Ogrski poljedelski minister Mezössy in minister notranjih del Ugron, sta poklicana pred cesarja. Prvi, da pojasni v raznih listih proti njemu izrečene obdolžitve, drugi, ker je pri svoji udeležbi na neki pojedini sam prekoračil naredbo o razsvetljavi.

Prepoved pismenih poročil v zavojih. Ponovno se opozarja, da je strogo prepovedano prilagati pismena poročila zavojem. Poštni uradi so upravičeni, da zavoje vpricho oddajalca odpro in pregledajo.

25 hiš zgorelo. V znani vasi *Wenus* v dolini Pitza je te dni pri nekemu požaru 25 hiš pogorelo.

Čehi in vojno iztrajanje. Pretekli četrtek govoril je poslanec Knirsch v Duxu. Povedal je, da je „izdržanje“ vojne vsled pasivne rezistence v čeških okrajih jako oškodovano. Češki agrarci ne storijo ničesar za preskrbo domovine. Vkljub vsem oblastvenim odredbam je n. p. industrijski okraj Dux (ki je nemški) dva krat toliko žitja oddal, kakor plodoviti kmetijski okraj Tabor (ki je češki!). Glasom uradnega poizvedovanja bi preskrba tri mesece dalje trajala, ako bi bili češki okrajji toliko skrbeli, kakor nemški... To seveda ni slučaj, marveč to je ednostavno posledica gonje gotovih čeških politikov, ki jim leže njih „državnopravni“ cilji bolj na srcu, nego blagor Avstrije. S takimi ljudmi pa se bode moralo vkljub vsej potrpežljivosti tudi v Avstriji konec napraviti!

Umor v Budimpešti. Blizu mesta je policija našla umorjeno 14-letno hči nekega delavca, Julijo Hulego in dognala takoj, da je bilo dekle najprej posiljeno, potem pa umorjeno. Morilec se je slučajno sam izdal. Na cestni železnici sta namreč dva vojaka hotela spraviti na voz veliko vrečo paprike, a ko se je izkazalo, da je bila paprika ukradena na kolodvoru, sta vojaka zbežala. — Umorjena deklica je pa bila vsa posuta s papriko in to je policijo spravilo na sled morilcu. Prijela je 21-letnega krznarskega pomočnika Roberta Kramerja, ki je bil že mnogokrat zaprt in je dezertir. Njegovega spremljevalca še niso našli.

Avstrijska družba za izdelovanje orožja je imela v minolem poslovnem letu 18,345.188 kron čistega dobička. Koliko je s spretnim bilanciranjem odtegnila obdačevanju, je seveda njena tajnost. Družba je darovala za vojnopreskrbne namene 3 milijone in za preskrbo lastnih uslužbencev poldrug milijon.

Umrl je v Ptujju g. Franc Brosch, gostilničar, po daljši in hudi bolezni, v šele 38. letu svoje starosti. Lahka mu zemljica!

Zadnji telegrami.

Dr. Janez Ev. Krek †.

V Št. Janžu na Dolenjskem je po daljšem bolehanju in vendar nepričakovano umrl duhovnik dr. Janez Ev. Krek. Z njim je prominul najmarkantnejši politik slovenskega ljudstva in najsposobnejši vodja modernega jugoslovanstva. Mi nismo bili nikdar njegovi pristaši in vodili smo vedno najodločnejši boj proti njegovim idejam. Ali priznati se mora, da je bil pokojnik mož in značaj, pravi hrast, napram kateremu so vsi drugi slovenski voditelji le prtiljkavci... Spretni in brezobzirni politik, do skrajnosti delavni agitator, vzorni govornik, — to je bil dr. Krek. In bil je mož, ki je smatral socijologijo za znanost, ki je poznal ljudstvo. Prav imperator-

ska zmožnost ga je dvignila visoko nad vse druge politikujoče duhovnike; in vkljub tej imperatorski gesti bil je demokrat najčistejše barve. Borili smo se iz političnih vzrokov proti temu duševnemu orjaku, ali ob njegovi gomili povemo odkrito, da je ta mož impo-niral, da je bil — mož na svojem mestu, značaj, morda fanatik, vendar pa vedno hrastova, močna natura... „Jugoslovanstvo“ je z dr. Krekom izgubilo dušo in vodstvo! — Pravični Bog daj temu možu vočni mir!

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 10. oktobra. Uradno se danes razglašča:

Nikjer posebni dogodki.
Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 10. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Na bojišču v Flandriji stopilo je večeraj poleg 11 angleških divizij zopet nekaj francoskih čet v boj. Ogromna vporaba moči zvezanih zapadnih svetovnih sil opešala se je v čez dan trajajočih bojih ob vztrajnosti naših hrabrih bojevnikov. Zjutraj po najmočnejšem bobenskem ognju zapričeti napadi tvorili so uvod k bitki, ki se je pod nepretrgano najljutejšem artiljerijskem učinku do globoko v noč v skoraj 20 km širokosti na odprtinskih poljih med Birschoote in Ghelcueltom odigrala. Nasprotniki so metali vedno nove sile v boj, ki so naskočile večkrat, na posameznih krajih do 6-krat, proti našim črtam. Južno od gozda Houthoult pridobil je sovražnik pri Dragiautu, Maugelaere, Veldhoeke in na kolodvoru od Poelcapelle okoli 1500 m zemlje, dokler ga ni zadel protisunek in mu omejil začetne uspehe. Od Poelcapelle pa do južno od Ghelcuelta imajo naše hlabre čete svojo bojno črto trdno v roki. Opetovani sovražni napadi proti tej 11 km široki fronti so se vsi pod najtežjimi izgubami razbili.

Prvi generalkvartirnojmster
Ludendorff.

Splošno nabiranje perila.

Za oskrbo naših na bojnem polju se nahajajočih hrabrih boriteljev s potrebnim perilom, naj daruje vsako gospodinjstvo in vsak posameznik vse pogrešljivo in nepotrebno na posteljnem, namiznem perilu itd. vsake vrste, naj si bo novo ali rabljeno, oprano ali neoprano, belo ali barvano, celo ali strgano; tudi konci in oodpadki, plateno ali bombaževinasto blago in kosi so dobrodošli. Istotako tudi tkanine vsake vrste, kot blago, obleka, vezene in pletenine, vsakovrstne preje in odpadki.

Uvažuje se tudi najmanjši dar. Prišli bodo po te darove učenci
dne 16., 17. in 20. oktobra t. l.

Po tem roku sprejema zadevne darove: Sammelstelle des Kriegsfiirsorgeamtes, Wien, IX., Währingerstraße 52 (telefon 12367). Pošte pošiljate do 20 kilogramov z označbo „Altmaterialienspende“ (darilo starega blaga) so poštnine proste.

Vsakdo naj podpira to zbirko po močeh v blagor naše zmagovite armade in domovine.

Pojasnila daje c. in kr. vojno ministerstvo, vojnooskrbni urad, Dunaj, IX., Berggasse 22, kamor je tudi nasloviti vsa vprašanja in poročila.

Dunaj, v septembru 1917.

Löbl, fml. m. p.

Zahtevajte povsod „Štajerca“ in agitirajte za njega napredno stranko!

Zvezde v oktobru 1917.

Zvezda, ki jo vidimo skozi celo leto skoro na istem mestu, je Severnica (Polaris). Pa še ta zvezda napravi vsak dan krog, katerega radius meri 1 stop. in 8 min. Središče tega kroga je severni tečaj na nebu, točka, ki je za naše oči nepremakljiva. Ta točka leži od Severnice za dva solnčna ali mesečna premera od nje oddaljena, proti srednji zvezi v ojesu Velikega voza.

Čim dalj je kaka zvezda od severnega tečaja, tem daljšo navidezno pot napravi vsak dan, ker mora vsak dan okoli njega narediti cel krog. Tudi solnce in mesec sta podvržena tej postavi. Ker se pa oba premikata tudi v drugo, nasprotno smer, namreč proti vzhodu, dovrši mesec ta krog skoro za eno uro pozneje, kakor zvezde stalnice, solnce pa za 4 minute. To je vzrok, da nam kaže nebo ob isti uri n. pr. zvečer v raznih letnih časih vselej drugačno lice. Tiste stalne zvezde, ki jih gledamo v začetku oktobra zunaj, vidimo na istih mestih meseca marca zvečer.

Je pa posebna vrsta zvezd, ki se ne vidijo ob istem letnem času vedno na istem mestu, ampak hodijo svoja pota, kakor bi blodile med stalnicami. Z enega ozvezdja se premikajo v drugega, gredo nekaj časa proti vzhodu, potem se obrnejo nazaj proti zahodu in potem zopet proti vzhodu. Zato so jim rekli stari Grki plančetai, to je blodeče zvezde, mi jim pa pravimo premičnice. V naslednjem hočemo povedati, kje lahko najdeš nekatere večje premičnice ta mesec.

Kmalu po solnčnem zahodu se prikaže v večerni zarji na zahodnem nebu prva zvezda. To je Večernica (Venus). Ves mesec zahaja okoli 7. ure zvečer. Ker pa solnce zahaja vsak dan malo prej kakor prejšnji dan, se bo videla vsak dan dalje na nebu. Na svojem potu okoli solnca se vedno bolj bliža zemlji, v njeno največjo bližino pa pride šele 10. februarja prihodnjega leta, ko se bo nahajala med zemljo in solncem. V daljnogledu se vidi sedaj približno taka, kakor mesec v prvem kraju. Ker se bliža zemlji, se vidi vedno večja; raste tudi njena svetloba. Sedaj je v ozvezdju Tehtnice in se premiče proti Škorpionju.

Okoli 8. ure zvečer vzhaja Jupiter. Na koncu mesca bo vzhajal že pred pol 6. uro zvečer. Lahko ga je najti, ker je najsvetlejša zvezda. Venera je sicer še svetlejša, pa zaide že zgodaj zvečer. Nahaja se v Biku blizu glave (Hyades) in je retrograden, to je pomiče se nazaj proti zahodu. To retrogradno premikanje ko trajalo do konca januarja in Jupiter bo prišel do takrat med Hijade in Gostosevce. Ker je v bližini več svetlih zvezd, se da ta njegova pot lahko opazovati. Na koncu januarja se bo obrnil nazaj, pa ne po isti poti, ampak malo višje. Tako riše Jupiter — pa tudi drugi planeti — s svojo potjo nekatere zanjke, ki jih zvedogledni starih časov niso mogli raztolmačiti.

Na jutranjem nebu smo videli v začetku tega meseca lepo konstelacijo; planeta Mars in Saturn sta se približala drug drugemu tako, da je znašala razdalja med njima samo 40 minut. Sedaj sta že precej narazen pa vendar nista na nebu dve zvezdi 1. reda tako blizu skupaj. Potem ju tudi vsakdo prav lahko najde. Mars ima rdečo luč, Saturn pa belo. Na koncu meseca bosta že daleč vsaksebi. Oba se premikata proti vzhodu, Mars hitro, Saturn počasi in zato ta za onim zaostaja. Nahajata se v Raku, pa Mars preide kmalu v Leva in bo koncu meseca že prav blizu Regula, največje zvezde tega ozvezdja. Mars vzhaja v začetku meseca ob 1, na koncu mnseca ob pol ene ponoči, Saturn pa že pred njim.

Tudi Merkur, Benjamin med svojimi brati planeti bi se imel sedaj videti, ker vzhaja sedaj — v začetku meseca — poldrugo uro pred solnčnim vzhodom na vzhodni strani neba preveč megleno, boš lahko našel tam to lepo rumeno zvezdo. Merkur nam samo nekaterekrat na leto pokaže svojo svetlobo, pa še to je za malo dni.

V temni noči bi se dal s prostim očesom najti tudi planet Uran, ki se nahaja sedaj v ozvezdju Koza in je po velikosti 6. reda. Planet Neptun in cela vrsta malih planetov pa se pokažejo se pokažejo samo v velikih daljnogledih.

V letošnjih jenskih in zimskih nočeh bo, kakor smo rekli, najsvetlejša zvezda Jupiter, ki je pravi kralj med zvezdami. Za njim pa je največji zvezda Sirij, ki čudovito miglja, kakor bi bil sestavljen iz samih briljantov. Vsak otrok ga lahko spozna po njegovi velikosti in lepi beli svetlobi.

Električna luč brez baterije! Znana eksportna firma Meks Böhnell, Dunaj IV., Margaretenstraße 27/51, prinaša novo električno Dynamo žepno svetilko in trgovino, ki zamore spreminiti vso industrijo žepnih svetilk z baterijami. Pri tej svetilki pride s pritiskom dynamo v delo, ki daje električni tok za svetilko in s tem lepo, belo svetlobo. Cenejša kakor vsaka druga žepna svetilka, ker odpade nadomestilo baterij. Goril kolikor časa se hoče brez opešanja. Cena znaša K24.—. Katalog proti v pošiljanju 1 K.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las, ki rdeče, svetle in sive las in brade za trajno temno pobarva, 1 steklenica s poštnino vred K 2-70.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. — 1 steklenica s poštnino vred K 2-45. Po povzetju 55 h več. Naslov za naročila: Jan Grolich, drožerija pri angelu, Brno, 636, Morava.